

**Suositus**

Valtionhallinnon kehittämisosasto  
 Valtion työmarkkinalaitos

1.12.2022

VN/32782/2022  
 VN/32782/2022-VM-1

Ministeriöt ja virastot

## Muistutus määräaikaisten palvelussuhteiden käytöstä

### 1. Valtionhallinnon pysyviä tehtäviä hoitaa vakinainen henkilöstö

Valtioneuvoston periaatepäätöksessä valtioneuvoston henkilöstöpolitiikan linjasta (VM092:00/2001) todetaan, että pysyväisluonteisissa tehtävissä käytetään toistaiseksi voimassa olevia palvelussuhteita.

Vastaava on todettu ohjeessa virantäytössä noudatettavista periaatteista 30.5.2022 (VN/16224/2022): Pääsääntönä on, että valtionhallinnon pysyviä tehtäviä hoitaa vakinainen henkilöstö. Siksi valintamenettelyn tuloksena on yleensä henkilön nimittäminen virkaan toistaiseksi. Määräaikaisia nimityksiä voidaan tehdä ainoastaan silloin, kun virkamieslaissa säädetty perusteet tälle ovat olemassa.

Määräaikaisen henkilöstön määrä valtiolla on kuitenkin viime vuosina kasvanut. Erityisesti suuri osa nuorista naisista on määräaikaisessa palvelussuhteessa valtiolla. Virastoja muistutetaan kiinnittämään huomiota määräaikaisten palvelussuhteiden käyttöä koskeviin edellytyksiin sekä määräaikaisuuden perusteiden ilmoittamiseen. Valtion tulee edistää hyvää työnantajakuvaa osaavan ja sitoutuneen henkilöstön saamiseksi. Palvelussuhteen kesto on tässä yksi merkittävä tekijä.

Perusteeton määräaikainen palvelussuhde voi aiheuttaa merkittävän korvausvelvollisuuden työnantajavirastolle.

### 2. Määräaikaisuuden perusteleminen

Määräaikaisen nimittämisen perusteet säädetään tyhjentävästi valtion virkamieslain 9 §:ssä. Virkamieheksi voidaan nimittää määräajaksi tai muutoin rajoitetuksi ajaksi, jos työn luonne, sijaisuus, avoinna olevaan virkaan kuuluvien tehtävien hoidon väliaikainen järjestäminen tai harjoittelu edellyttää määräaikaista virkasuhdetta. Työn luonne voi olla määräaikaisuuden peruste esimerkiksi ajallisesti tai tehtäviltään rajatussa projektiluonteisessa työssä / hanketyössä, ruuhkahuippujen purkamistilanteissa ja kausiluonteisessa työssä. Virkaan voidaan nimittää määräajaksi tai muutoin rajoitetuksi ajaksi, jos viran luonteeseen tai viraston toimintaan liittyvä perusteltu syy sitä vaatii.

**Postiosoite**  
**Postadress**  
**Postal Address**  
 Valtiovarainministeriö

**Käyntiosoite**  
**Besöksadress**  
**Office**

**Puhelin**  
**Telefon**  
**Telephone**

**Faksi**  
**Fax**  
**Fax**

**s-posti, internet**  
**e-post, internet**  
**e-mail, internet**

PL 28  
 00023 Valtioneuvosto

Snellmaninkatu 1 A  
 Helsinki

0295 16001  
 +358 295 16001

kirjaamo.vm@gov.fi

Jos virkamies nimitetään määräajaksi, nimittämiskirjasta tulee ilmetä määräaikaisuuden peruste. Pelkkä maininta lainkohdasta tai lain mainitsemasta perusteesta ei ole riittävä, vaan peruste tulee kuvata yksityiskohtaisemmin. Virkamies on nimitettävä koko määräaikaisuuden perusteena olevaksi ajaksi, jollei erityisestä syystä toisin päätetä (valtion virkamieslain 9 § 3 momentti). Määräaikaisuutta jaksotettaessa tulee olosuhteita arvioida huolellisesti. Myös jatkonimityksen on perustuttava laissa mainittuihin edellytyksiin ja sitä koskevassa päätöksenteossa on otettava huomioon myös aiempi nimitys.

Työsopimuslain 1 luvun 3 § mukaan työsopimus on voimassa toistaiseksi, jollei sitä ole perustellusta syystä tehty määräajaiseksi. Toistuvien määräaikaisten työsopimusten käyttö ei ole sallittua silloin, kun määräaikaisten työsopimusten lukumäärä tai niiden yhteenlaskettu kesto taikka niistä muodostuva kokonaisuus osoittaa työnantajan työvoimatarpeen pysyväksi. Työsopimuslain 2 luvun 4 mukaan määräaikaisuuden peruste on käytävä ilmi työnteon keskeisiä ehtoja koskevasta selvityksestä. Valtiolla käytetään kirjallista työsopimusta, johon peruste merkitään. Tähän on käytettävissä työsopimuslomake, jota pääsääntöisesti käytetään.

Määräaikaisuuden perusteen merkitsemisessä Kieku-järjestelmään tulee noudattaa Palkeiden antamia ohjeita seurannan ja tilastoinnin mahdollistamiseksi. Kiekussa/SAP HCM:ssä 10-Muu syy toimenpiteen lajia ei käytetä virka- ja työsuhteille.

### **3. Säännöllinen määräaikaistarkastelu on virka- ja työehtosopimusvelvoite**

Virastojen tulee säännöllisesti tarkastella määräaikaisten palvelussuhteiden käyttämistä ja niiden perusteita huolehtiakseen siitä, että määräaikaisia palvelussuhteita käytetään vain tilanteissa, joissa määräaikaisuudelle on laissa tarkoitettu peruste ja määräaikaisuudet toteutetaan vain lain sallimalla tavalla.

Luottamusmiestoiminnasta sekä luottamusmiesten, työsuojeluvaltuutettujen ja muiden yhteistoimintatehtävään osallistuvien henkilöstön edustajien asemasta ja oikeuksista tehdyn sopimuksen (yleisen virka- ja työehtosopimuksen liite 2) 12 §:ssä on määräykset luottamusmiehille annettavista tiedoista. Kyseinen sopimuskohta sisältää myös määräaikaisia palvelussuhteita koskevan tiedonantovelvollisuuden ja tarkasteluvelvoitteen.

Määräaikaistarkastelun hyvistä käytännöistä on annettu määräaikaistarkastelun hyvät käytännöt –suositus 14.12.2011 VM/2043/00.00.01/2011.

### **4. Muistilista määräaikaisten palvelussuhteiden käyttöön**

1. Hyvä työnantajakuva lähtee organisaation strategiasta ja huolellisesta henkilöstösuunnittelusta.
2. Rekrytoinnin valmistelussa tulee pohtia, onko työvoiman tarve määräaikainen vai pysyvä.
3. Jos työvoima tarve on määräaikainen, määräaikaisen palvelussuhteen kesto ja määräaikaisuuden peruste on syytä viestiä selkeästi läpi hakuprosessin.
4. Virkamies on nimitettävä koko määräaikaisuuden perusteena olevaksi ajaksi, jollei erityisestä syystä toisin päätetä. Työsuhteisten osalta on perusteltua toimia samalla tavalla.
5. Määräaikaisuuden peruste tulee kirjata nimittämiskirjaan/työsopimukseen.

6. Määräaikaisuuden perusteen merkitsemisessä Kieku-järjestelmään tulee noudattaa Palkeiden antamia ohjeita seurannan ja tilastoinnin mahdollistamiseksi.
7. Määräaikaisuuksia tulee tarkastella luottamusmiesten kanssa luottamusmiessopimuksen mukaisesti säännöllisesti.
8. Rekrytointia koskevaan ohjeistukseen ja koulutukseen on syytä sisällyttää määräaikaisia palvelussuhteita koskevat erityiset periaatteet.

Osastopäällikkö

Juha Sarkio

Neuvottelujohtaja

Sari Ojanen

Liitteet

Jakelu      Ministeriöt ja virastot

Tiedoksi

**VN/32782/2022-VM-1**

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: